

MARIJAMPOLĖS PATAISOS NAMAI

Biudžetinė įstaiga, Sporto g. 7 LT-68501 Marijampolė Tel. 8-343-70425, 8-343-97311 Faks. 8-343-75961 El. paštas info@mpn.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi juridinių asmenų registre, kodas 188722220

2015 M. PROGRAMOS VYKDYMO ATASKAITA

1. Aplinkos ir išteklių analizė bei pasiekti rezultatai

1.1. Išoriniai veiksniai

Teigiamai veikiantys bausmių vykdymo sistemos veiklą:

- pakankamai sureguliuotas bendradarbiavimas su kitomis teisėsaugos institucijomis. Yra galimybė visų sričių specialistus rengti Lietuvoje. Teisinių išsilavinimą, tame tarpe ir penitencinės teisės, galima įgyti universitetuose. Įvadinį mokymą Marijampolės pataisos namų jaunesnieji pareigūnai praeina Kalėjimų departamento Mokymo centre. Tai užtikrina personalo mokymą ir kvalifikacijos tobulinimą. Darbuotojų kvalifikacijos kėlimui daug įtakoja įvairių projektų, finansuojamų iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų, vykdymas.

- nuteistuosius įtraukus į visuomenei naudingus darbus įvairių akcijų, skirtų miesto puoselėjimui, forma teigiama linkme kinta visuomenės požiūris į nuteistuosius, kinta nuteistųjų požiūris į gyvenimą, nepažeidžiant nustatytos tvarkos ir moralės normų, kas turėtų padėti jiems lengviau integruotis į visuomenę, atlikus laisvės atėmimo bausmę. Gerėjant visuomenės ir darbdavių požiūriui į nuteistus asmenis atsiranda vis daugiau galimybių įtraukti nuteistuosius į visuomenei naudingus darbus ar net įdarbinti už įstaigos ribų.

- nauji Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso pakeitimai užtikrins geresnę nuteistųjų priežiūrą, kontrolę, draudžiamų nuteistiesiems turėti daiktų patekimą į pataisos namus, pareigūnų saugumą, kas sąlygos geresnę kriminogeninę būklę pataisos namuose.

Neigiamai veikiantys bausmių vykdymo sistemos veiklą:

- didelis nusikalstamumo lygis Lietuvoje ir griežtos bausmės lemia, kad kalnimo įstaigose laikomas palyginti didelis asmenų skaičius. Nemaža dalis nuteistųjų, paleistų iš laisvės atėmimo vietų prieš terminą, yra linkę nusikalsti, neišlaikę gyvenimo išbandymų vėl patenka į kalnimo įstaigas. Marijampolės pataisos namuose planinis nuteistųjų skaičius 2015 metams buvo gana ženkliai padidintas (nuo 1200 iki 1300). Didelis nuteistųjų skaičius reikalauja papildomų finansinių ir žmogiškųjų išteklių. Faktiškai vidutinis 2015 metų nuteistųjų skaičius vis dar buvo pakankamai didelis – 1076 nuteistieji, tačiau finansiniai ištekliai, atsižvelgiant į didelį nuteistųjų skaičių ir kintančias ekonomines sąlygas (didėjančias maisto produktų ir paslaugų kainas), nebuvo padidinti, atmetus papildomai skirtus finansus įsiskolinimams už komunalines paslaugas padengti.

- visuomenėje egzistuojanti narkomanijos ir labai pavojingų užkrečiamųjų ligų (ŽIV

infekcijos, hepatitų B ir C) plitimo problema, kelia sunkumų ir Marijampolės pataisos namuos. Pavojingomis užkrečiamomis ligomis infekuotiems nuteistiesiems bei su jais turėjusiems kontaktą ir realiai galėjusiems užsikrėsti darbuotojams profilaktikai, gydyti, skiepyti nuo hepatitų B ir C, narkomanijos prevencijai lėšų skiriama nepakankamai.

- visuomenės patiklumas sudaro sąlygas nuteistiesiems, atliekantiems laisvės atėmimo bausmę, toliau vykdyti nusikalstamas veikas.

1.2. Vidiniai veiksniai

Teigiamai veikiančios Įstaigos veiklą

Marijampolės pataisos namuose laikomų nuteistųjų vidutinis sąrašinis skaičius 2015 metais 1076 (įskaitant arešto bausmę atliekančius nuteistuosius).

- nusikaltusių asmenų socialinės reabilitacijos procesas organizuojamas programiniu principu, socialinės reabilitacijos programos nuolat atnaujinamos, nusteistieji įtraukiami į darbinę veiklą už įstaigos ribų. Įstaigoje organizuotas nuteistųjų profesinis rengimas, kuriame nuolat plečiasi rengiamų specialybių sąrašas, veikia Marijampolės Suaugusiųjų vidurinės mokyklos filialas.

- įstaigoje įrengta judriojo ryšio blokavimo sistema, kuri turėtų padėti ženkliai sumažinti sukčiavimo atvejų, kai nuteistieji išvilioja pinigus iš Lietuvos ir užsienio valstybių gyventojų.

- darbuotojai nuolat kvalifikaciją kelia Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Mokymo centre bei kitose kvalifikacijos kėlimo įstaigose, dalyvauja projektų, finansuojamų iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų, renginiuose. Vis didesnis dėmesys skiriamas personalo saugumui.

- Marijampolės pataiso namuose didžioji dalis pirkimų vykdomi per centrinę perkančiąją organizaciją, kas leidžia efektyviau ir skaidriau panaudoti lėšas.

Neigiamai veikiančios įstaigos veiklą

- nuteisti asmenys, net atlikdami bausmę kalnimo įstaigose, dažnai stengiasi tęsti nusikalstamą veiklą. Dėl pataisos namų specifikos: kad įstaiga yra miesto centre, nuteistieji laikomi bendrabučio tipo patalpose su galimybe visą dieną lankytis lauke, didelė įmonės, kurioje nuteistieji dirba, teritorija,- yra galimybė pašaliniam asmenims, įvairių priemonių pagalba, į pataisos namų teritoriją įmesti nuteistiesiems draudžiamų turėti daiktų. Šie daiktai tampa naujų nusikalstamų veikų priemonėmis. Į įkalinimo įstaigas patenka daugiau degradavusių, beraščių, praradusių doro gyvenimo būdo motyvaciją asmenų. Dėl šių veiksmų tampa sudėtingesnė įkalinimo įstaigose laikomų asmenų socialinė reabilitacija ir saugių bausmės atlikimo sąlygų nuteistiesiems bei darbo sąlygų personalui užtikrinimas.

- į Marijampolės pataisos namus patenka vis daugiau asmenų, neturinčių specialybės ir darbo įgūdžių. Valstybės įmonės „Mūsų amatai“ Marijampolės filialui tenka pačiai rūpintis nuteistųjų mokymu specialybės, o tai pakankamai brangiai kainuoja, dėl ko į darbą mieliau priimami nuteistieji su ilgesnėmis laisvės atėmimo bausmėmis. Esant didelei nuteistųjų kaitai, mokymui skiriamos lėšos neatsiperka. Kadangi VĮ „Mūsų amatai“ yra viena iš rinkos dalyvių, kuriai galioja visi ekonomikos dėsniai, todėl siekiant „išgyventi“ tampa vis sudėtingiau ne tik

didinti darbo vietų nuteistiesiems skaičių, bet ir išlaikyti turimas darbo vietas. Dėl šios priežasties Marijampolės pataisos namams sunku vykdyti nuteistųjų įdarbinimo rodiklius tam tikrais metų periodais.

Marijampolės pataisos namai, istoriją skaičiuojantys nuo 1931 metų, savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Bausmių vykdymo kodeksu bei kitais įstatymais, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, Tarnybos Kalėjimų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos statutu, kitais teisės aktais ir Marijampolės pataisos namų nuostatais. Bendras pataisos namų plotas yra 48 519,3 m² ir jos teritorija padalinta į dvi dalis: gyvenamąją zoną (plotas - 16 445,3 m²) ir gamybinę zoną (plotas - 32 074 m²). Bendras pataisos namų perimetro ilgis apie 1 500 metrų ir jo apsaugą atlieka pataisos namų pareigūnai. Pataisos namų gyvenamąją zoną galima suskirstyti į gyvenamuosius korpusus, ūkinės paskirties objektus, drausminę zoną, medicininę dalį bei patalpos skirtos nuteistųjų kultūriniais poreikiams tenkinti. Gyvenamoji zona suskirstyta į 12 lokalinių sektorių, kurių kiekviename yra bendrabutis. Šiuose bendrabučiuose apgyvendinami nuteistieji. Pataisos namuose bendras gyvenamasis plotas yra 3250 m². Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklėse yra nustatyta, kad didžiausias Marijampolės pataisos namuose leidžiamų laikyti nuteistųjų skaičius neturi viršyti 1190, nors 2015 metams planinis nuteistųjų skaičius Marijampolės pataisos namams patvirtintas 1300 (2013 metams buvo 1200).

Kalėjimų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos perduoti dokumentai, reikalingi Marijampolės pataisos namuose įsteigti Kinologijos skyrių, kuris būtų kinologinės veiklos bazė visai bausmių vykdymo sistemai. Kalėjimų departamento direktoriaus 2015 m. balandžio 16 d. įsakymu Nr. V-157 „Dėl Marijampolės pataisos namų struktūros ir valdymo struktūros schemos patvirtinimo“ Marijampolės pataisos namuose buvo įsteigtas Kinologijos skyrius, o Marijampolės pataisos namų direktoriaus 2015 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. 4/07-132 „Dėl Marijampolės pataisos namų pataisos pareigūnų pareigybių sąrašo pakeitimo“ buvo patvirtintos Kinologijos skyriaus pareigybės. 2015 m. rugsėjo 16 d. įvyko Marijampolės pataisos namų Kinologijos skyriaus atidarymas. Nuo kitos dienos skyriuje vyko kinologų, iš skirtingų įkalinimo įstaigų, 2 savaitių mokymai. 2015 m. buvo dalinai sukomplektuotas skyriaus personalas ir praveisti treji mokymai laisvės atėmimo vietų įstaigų kinologams.

Įstaigai skiriamas finansavimas nėra pakankamas, trūksta asignavimų komunalinėms paslaugoms, pareigūnų tarnybinėms uniformoms, nuteistųjų patalynei. Įstaigai skiriamas finansavimas kelerius metus buvo nepakankamas, trūko asignavimų komunalinėms paslaugoms, pareigūnų tarnybinėms uniformoms, nuteistųjų patalynei. Įstaigoje materialiniai resursai naudojami taupiai ir racionaliai. Įstaigoje materialiniai resursai naudojami taupiai ir racionaliai. Programų vykdymui 2015 m. įstaiga panaudojo 5537,7 tūkst. Eur ir tai net 740,1 tūkst. Eur daugiau nei 2014 m. Iš jų 171,9 tūkst. Eur daugiau lėšų, negu 2014 m. skirta darbuotojų darbo užmokesčiui, 70,0 tūkst. Eur - socialinio draudimo mokesčiams, 200,4 tūkst. Eur - prekėms ir paslaugoms. Po daugelio metų įstaiga pagaliau gavo lėšų investicijoms – 290,2 tūkst. Eur, kurios skirtos nuteistųjų gyvenamo korpuso rekonstrukcijai bei 43,3 tūkst. Eur – specialiam konvojavimo automobiliui įsigyti.

2015 m. įstaiga, vykdydama dvi Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos Teisingumo ministerijos patvirtintas programas: „Bausmių sistema (valstybės biudžeto lėšos)“ – 5431,5 tūkst. Eur, ir „Bausmių sistema (pajamų įmokos)“ – 106,2 tūkst. Eur, darbą organizavo vadovaudamasi Marijampolės pataisos namų administracinių padalinių nuostatais. Administracinių padalinių vadovai yra asmeniškai atsakingi už vadovaujamo padalinio darbo organizavimą, jam

pavestų funkcijų, pataisos namų vadovybės rezoliucijų ir žodinių pavedimų vykdymą.

Direktoriaus įsakymais yra paskirti atsakingi asmenys už išankstinę, einamąją ir paskesniąją finansų kontrolę. Ši kontrolė užtikrina įstaigos ūkinės veiklos teisėtumą ir finansų valdymą. Kontrolė padeda užtikrinti taupų įstaigos turto panaudojimą bei racionalų, pagrįstą skaičiavimais ir finansinėmis galimybėmis, turto įsigijimą. Yra patvirtintos viešųjų supaprastintų pirkimų taisyklės. Kontroliuojami prekių ir paslaugų užsakymai, jų poreikis, pagrįstumas detaliais skaičiavimais. Visi pirkimai derinami su įstaigos direktoriumi ir Buhalterinės apskaitos skyriaus viršininku. Įstaigoje buhalterinė apskaita vedama vadovaujantis teisės aktais, atsižvelgiant į įstaigos teisinį statusą. Apskaita tvarkoma naudojant programas „Labbis III“, „Bonus“, „VBAM“ sistemas, kurios padeda tinkamai tvarkyti įstaigos finansinius resursus ir turtą.

Personalo įgūdžiai ir kvalifikacija – 2016 metų sausio 1 d. įstaigoje buvo 74 vyriausiųjų, vyresniųjų pareigūnų ir pareigūnų etatai, 159 jaunesniųjų pareigūnų etatai, 3 karjeros valstybės tarnautojo pareigybė bei 53 darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, etatai. Ne visos darbo vietos buvo užimtos. Vyriausiųjų, vyresniųjų pareigūnų ir pareigūnų grupėje buvo 9 laisvos pareigybės, jaunesniųjų pareigūnų grupėje 2 laisvos pareigybės, o dirbančių pagal darbo sutartis laisvų etatų buvo 4. Lyginant su 2015 m. sausio 1 d. laisvų pareigybių lygis šiek tiek pakilo (buvo laisvos 6 pareigybės), tačiau metų eigoje jis svyravo, t.y. buvo tai mažiau, tai daugiau laisvų pareigybių, o esnat poreikiui yra skelbiamos atrankos ar ieškoma darbuotojų skelbimų ar darbo biržos pagalba. Per 2015 m. planinis etatų skaičius sumažintas nebuvo, o nuo 2015 m. birželio mėnesio buvo padidintas iki 289 pareigybių, kadangi buvo įsteigtas naujas Kinologijos skyrius ir patvirtintos 3 naujos pareigybės.

Aukštąjį universitetinį arba jam prilygintą išsilavinimą 2016 m. sausio 1 dienai turėjo 74 darbuotojai, iš jų 24 turi teisinį išsilavinimą. Aukštąjį neuniversitetinį išsilavinimą turėjo 33 darbuotojai, o aukštesnįjį arba iki 1995 m. įgytą specialųjį vidurinį išsilavinimą – 122 darbuotojas.

Per 2015 metus priimta į tarnybą (darbą) 31 asmuo (24 pareigūnai). Atleista iš darbo per 2015 metus 31 asmuo (24 pareigūnai). Dėl neigiamų motyvų darbuotojų per 2015 m. atleista nebuvo. Šie skaičiai parodo, kad 2015 m. pataisos namuose darbuotojų kaita buvo didelė, pareigybės buvo maksimaliai užpildytos, ir kaita vyko tik atleidus pareigūnus.

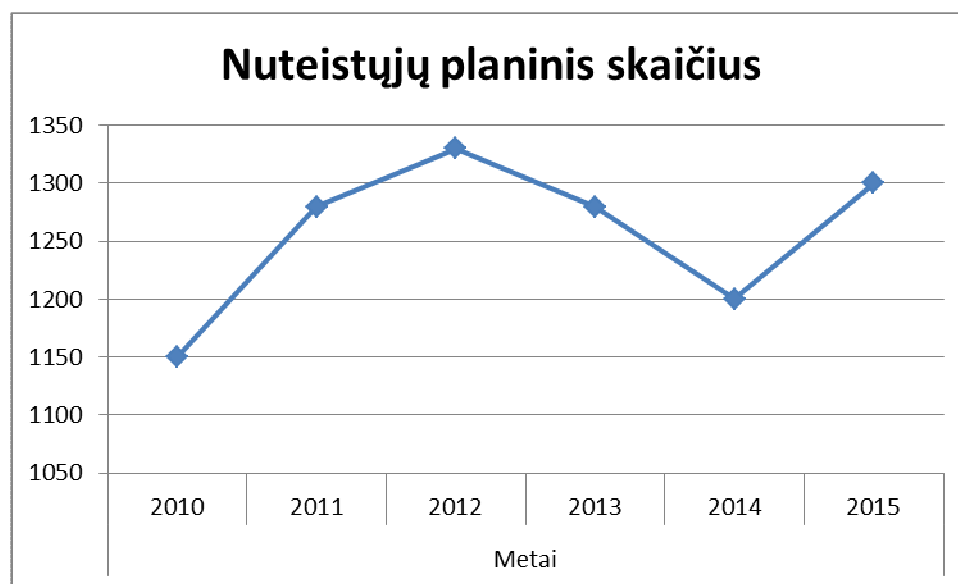
2015 m. Mokymo centro prie Kalėjimų departamento organizuojuose įvadinio mokymo kursuose, dalyvavo 15 pareigūnų (13 jaunesniųjų pareigūnų, 2 pareigūnai). Dar 142 pareigūnai 314 kartų dalyvavo kvalifikacijos tobulinimo renginiuose. Kalėjimų departamento Mokymo centre dalyvavo 103 pareigūnai ir 12 darbuotojų. Lyginant su 2014 m. mokymo renginių padaugėjo (nuo 148 kartų iki 349 kartų) ir tam didžiausią įtaką turėjo įstaigos darbuotojų dalyvavimas įvairių projektų, finansuojamų iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų, veikloje. Kvalifikacijos kėlimui per 2015 m. buvo išleista 2,3 tūkst. Eur, lygiai tiek pat, kaip ir praėjusiais metais. Kadangi ir 2015 metais nebuvo įgyvendinama Valstybės tarnybos įstatymo 46 straipsnio 1 dalies nuostatos, t.y. mokymams nebuvo skiriama pakankamai lėšų, tai į kvalifikacijos kėlimo kursus ar seminarus darbuotojai buvo siunčiami tik pačiais būtiniausiai atvejais (gydytojų licenzijų pratęsimas, vadovų darbų saugos pažymėjimų gavimas, naujausių teisės aktų aiškinimas ir pan).

2015 m. įvairiose aukštosiose ir aukštesniosiose mokyklose mokėsi 11 pareigūnų, 3 studijuoja Mykolo Riomerio Universiteto Socialinės politikos fakulteto teisės ir penitencinės veiklos katedroje. Tai yra vienas iš kriterijų, kuriuo vadovaujamosi perkeltiant jaunesnius pareigūnus į aukštesnes pareigas (tame tarpe ir jaunesniųjų pareigūnų pareigybių ribose), yra įgytas išsilavinimas bei kvalifikacijos kėlimo motyvacija, kaip pareigūnas savarankiškai rodo

iniciatyvą, siekdamas papildomų žinių ir savęs tobulėjimo. Marijampolės pataisos namuose eilė metų yra nusistovėjusi karjeros „politika“, kai labiau motyvuotiems pareigūnams, siekiantiems aukštesnių pareigų, sudaromos sąlygos mokytis, o vėliau šiems pareigūnams, kurie dirbdami įstaigoje kartu neakivaizdžiai baigia aukštąsias mokyklas (ypač Mykolo Riomerio universitete Socialinės politikos fakultete socialinio darbo krypties mokslus), pirmiausiai sudaromos sąlygos atestacijos tvarka užimti aukštesnes, daugiau atsakomybės reikalaujančias pareigas.

Pasiekti rezultatai

2015 metais, ypač 4-ame ketvirtyje, buvo juntamas Marijampolės pataisos namuose laikomų nuteistųjų skaičiaus mažėjimas nuo vidutinio sąrašinio 1190 nuteistųjų skaičiaus 2014 m. iki 1076 nuteistųjų 2015 metais (2016 m. sausio 1 d. – 987 nuteistųjų). Nuteistųjų skaičiaus mažėjimui įtakos turėjo ir tai, kad rengiantis 4-ojo nuteistųjų gyvenamojo korpuso rekonstrukcijai, 4-ajame ketvirtyje buvo sumažintas naujai atvežamų nuteistųjų skaičius. Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklėse yra patvirtintas leistinas Marijampolės pataisos namuose laikomų nuteistųjų skaičius – 1190. Kiekvienų metų pabaigoje Kalėjimų departamento direktorius patvirtina planinį įstaigose laikomų asmenų skaičių ir 2015 metams Marijampolės pataisos namams jis buvo 1300 (2014 metams buvo 1200, 2013 - 1280, 2012 - 1330, 2011 - 1280, 2010 – 1150).

Vidutinio sąrašinio nuteistųjų skaičiaus mažėjimui įtakos turėjo tai, kad rengiantis 4-ojo nuteistųjų gyvenamojo korpuso rekonstrukcijai, 4-ajame ketvirtyje buvo sumažintas naujai atvežamų nuteistųjų skaičius, be to, tai galima sieti su pilnai įsisąmoninta lygtinio paleidimo tvarka. Per 2015 metus į Marijampolės pataisos namus atvyko 336 naujai nuteisti asmenys, o paleista į laisvę buvo 488 nuteistieji. Didžiąją dalį nuteistųjų sudaro asmenys nuo 21 iki 40 metų amžiaus (apie 65 %). Net 60 % nuteistųjų turi pagrindinį arba tik pradinį išsilavinimą.

Lygtinai paleidžiamų nuteistųjų procentas nuo 23,2 % (2014 m.) padidėjo iki 31,0 % (2015 m.). Per 2015 m. Komisija svarstė 435 nuteistuosius dėl lygtinio paleidimo. Komisija siūlė teismui lygtinai paleisti 269 nuteistuosius, t. y. apie 62 proc. nuo visų Komisijos svarstytų nuteistųjų skaičiaus, teismas paleido 154 nuteistuosius, tame tarpe 20 nuteistųjų su intensyvia priežiūra. T. y. lygtinai buvo paleista apie 35 proc. nuteistųjų nuo visų Komisijos svarstytų nuteistųjų skaičiaus.

Teismas nepritarė taikyti lygtinį paleidimą 139 nuteistųjų, motyvuodamas jog dar likusi didelė neatlikta bausmės dalis, nuteistasis teistas jau daug kartų ir jam ne vieną kartą buvo taikytas tiek lygtinis paleidimas, tiek bausmės vykdymo atidėjimas, nuteistojo elgesys nekelia pasitikėjimo jog jis pasitaisė ir pan., nebus įgyvendintas teisingumo principas ir nebus pasiekta bausmės paskirtis.

2015 m. Marijampolės pataisos namuose terminuotą laisvės atėmimo bausmę atliko 1 užsienio valstybės pilietis.

Nuteistųjų skaičiaus kitimas Marijampolės pataisos namuose per 2015 metus, atsižvelgiant į padarytas nusikalstamas veikas:

Nuteistųjų skaičius pagal padarytas nusikalstamas veikas:	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.
tyčinis nužudymas	236	251	239	220
nužudymas dėl neatsargumo	1	1	1	1
sunkus sveikatos sutrikdymas	57	52	66	57
išžaginimas	62	66	66	44
viešosios tvarkos pažeidimas	25	22	15	13
vagystė	360	252	220	168
plėšimas	216	197	197	160
turto prievartavimas	11	12	8	3
sukčiavimas	49	38	43	31
nusikaltimai, susiję su narkotinėmis medžiagomis	122	138	140	122
kiti nusikaltimai	133	118	128	72

Nuteistųjų pataisos procesas pradedamas nuo individualaus socialinės reabilitacijos plano sudarymo. Atsižvelgiama į atlikto pakartotinio nusikalstamumo rizikos vertinimo rezultatus jis nukreipiamas į pataisos namuose vykdomas socialinės reabilitacijos programas.

2015 metais Marijampolės pataisos namuose buvo vykdomos šios programos:

1. Integracijos į visuomenę programos dalis yra teisinis ir socialinis ruošiamų paleisti iš laisvės atėmimo vietų asmenų švietimas. Joje aptariami galimybės apsigyventi ir įsidarbinti laisvėje bei kiti su tuo susiję klausimai. Programą vykdo Socialinės reabilitacijos skyriaus vyresnieji specialistai. Programoje dalyvavo 196 nuteistieji.

2. Katalikų konfesijos dvasinio ugdymo programas nuteistiesiems vykdė Kunigas, Vilkaviškio vyskupijos „Caritas“ atstovai. Jomis siekiama padėti suvokti, kad dvasingumas sudėtinė asmenybės dalis, ugdyti prasmės įžvelgimą dvasinio pobūdžio renginiuose bei apeigose. Užsiėmimuose nuolat dalyvavo 33 nuteistieji.

3. Marijampolės krikščioniškosios misijos „Aušra“ atstovų vykdoma programa. Šia programa siekiama pateikti nuteistiesiems alternatyvią galimybę pasiekti ir pasiūlyti naują vertybių

ir normų sistemą, kurios pagrindas „Biblija“. Ji vykdoma susitikimų metu bei rodant videofilmus. Programoje dalyvavo 30 nuteistųjų.

4. Kūrybinio ugdymo programa „Muzikos būrelis“. Programą vykdo Socialinės reabilitacijos skyriaus viršininkas. Programoje dalyvavo 4 nuteistieji.

5. Kūrybinio ugdymo programa, kuria siekiama sudaryti sąlygas meninės kūrybos priemonėmis didinti kalinių užimtumą, įgyti praktinių ir teorinių žinių. Programoje dalyvavo 38 nuteistieji.

6. Sveikos gyvensenos programa, kurios tikslas ugdyti valią, skatinti motyvaciją gerinti fizinę ir psichinę sveikatą. Vykdo „Gyvenimo meno“ draugija kartu su Socialinės reabilitacijos skyriaus būrio viršininkais. Programoje dalyvavo 20 nuteistųjų; Vasaros metu vykusios spartakiados varžybose nuolat dalyvavo virš 200 nuteistųjų.

7. Programa Elgesys- Pokalbis- Pasikeitimas. Programą vykdė pataisos namuose dirbantys psichologai bei Socialinės reabilitacijos skyriaus būrių viršininkai. Programoje dalyvavo 209 nuteistųjų.

8. Programa „Kitoks“, kurios tikslas yra išmokti pažinti savo asmenybės ypatumus, skatinti motyvaciją asmenybės korekcijai, padėti išmokti taikyti praktinius psichologijos metodus asmenybės korekcijai. Ji vykdoma skaitant paskaitų ciklą, bei individualiai konsultuojant. Programą vykdė psichologas. Programoje dalyvavo 40 nuteistųjų.

9. Asmenybės korekcijos programoje „Kitoks“. Programą pataisos vykdė namuose dirbantys psichologai. Programoje dalyvavo 25 nuteistieji.

10. Relaksacijos programa nuteistiesiems. Programą vykdo pataisos namuose dirbantys psichologai. Programoje dalyvavo 158 nuteistųjų.

11. Priklausomybių intervencijos programą „Video ir diskusija“ skirta nuteistiesiems, turintiems priklausomybės problemų. Programą pataisos vykdo būrių viršininkai. Programoje dalyvavo 11 nuteistųjų.

12. Programa kalinių globa ir integracija kurią vykdė VŠĮ „Aplankyk kalinį“. Programoje dalyvavo 43 nuteistieji.

13. Kompiuterinio raštingumo pradmenų programa. Vykdo Socialinės reabilitacijos skyriaus vyresnysis specialistas. Programoje dalyvavo 13 nuteistųjų.

14. Suvalkijos regiono anoniminių alkoholikų draugija vykdo priklausomybės nuo alkoholio atsisakymo programą. Programoje dalyvavo 74 nuteistieji.

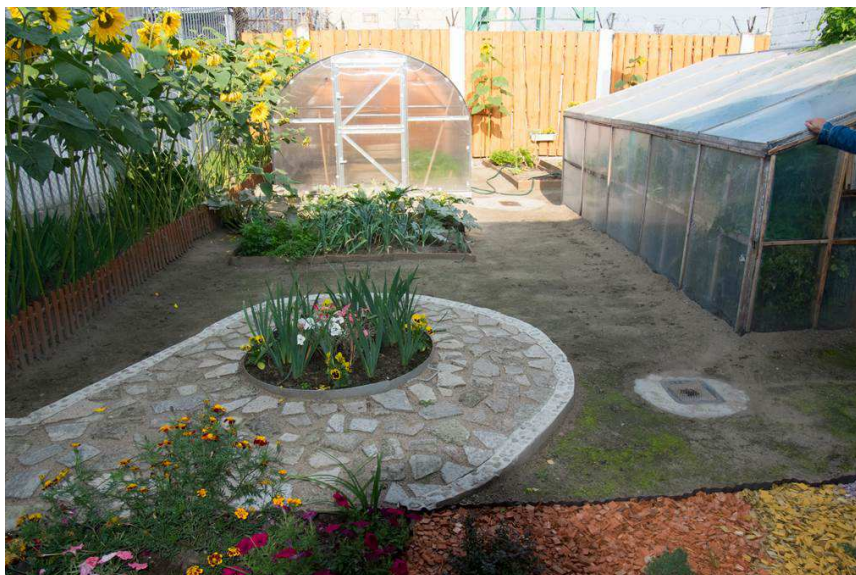
15. Simuliacinio žaidimo „Mano kelias -2“ vykdė Socialinės reabilitacijos skyriaus vyresnysis specialistas. Programoje dalyvavo 13 nuteistųjų.

Viso 2015 metais Marijampolės pataisos namuose vykdomose socialinės reabilitacijos programose dalyvavo 915 nuteistųjų. Atsižvelgiant į tai, kad kai kurie nuteistieji noriai dalyvauja vienoje ir kitoje veikloje, o kai kurių neįmanoma sudominti nei viena veikla, todėl realiai programose ir veiklose nuolat dalyvavo daugiau nei 300 nuteistųjų.

Daug dėmesio skirta individualiam darbui su nuteistaisiais, stengtasi kuo daugiau nuteistųjų įtraukti į programą „Elgesys-pokalbis-pasikeitimas“, būrių viršininkai apmokyti vykdyti šią programą. Efektyvinant socialinės reabilitacijos procesą atnaujintos visos socialinės reabilitacijos programos, taip pat naujai paruošta elgesio korekcijos programa „Kitoks“ bei „Augalų terapijos programa, susidedanti iš trijų dalių, t.y. „Augalų terapijos sodai“, „Augalų terapijos daržas“ ir „Gėlių terapija“. Vykdam šią programą visa gyvenama zona, lokaliniai sektoriai papuošti gėlėmis, prie Psichologinės tarnybos įrengtas japoniško stiliaus sodas, įrengtas

augalų terapijos daržas, pastatyti du šiltnamiai, kuriuose nuteistieji augina įvairias daržoves. Keletą kartų nuimtas derlius, nuteistieji gamino salotas, raugė agurkus.

Marijampolės pataisos namuose 2015 m. II ketvirtyje siekiant efektyvinti ir pagerinti socialinės rehabilitacijos darbą, atnaujintos visos socialinės rehabilitacijos programos, taip pat naujai paruošta elgesio korekcijos programa „Kitoks“ bei „Augalų terapijos programa, susidedanti iš trijų dalių, t.y. „Augalų terapijos sodai“, „Augalų terapijos daržas“ ir „Gėlių terapija“.

Vykdam šią programą visa gyvenama zona, lokaliniai sektoriai papuošti gėlėmis, įrengtas japoniško stiliaus sodas prie Psichologinės tarnybos, įrengtas augalų terapijos daržas, pastatyti du šiltnamiai, kuriuose nuteistieji augina įvairias daržoves. Keletą kartų nuimtas derlius, nuteistieji gamino salotas, raugė agurkus.

Vykdam projektą „Žalioji oazė“ toliau buvo vykdoma programa „Augalų terapija“, augalų terapijos darže nuteistieji buvo mokomi prižiūrėti augalus, buvo nuimti agurkų, pomidorų, vyšnių ir kitų daržovių derliai. Nuteistieji buvo mokomi konservuoti daržoves, buvo verdama vyšnių uogienė. Augalų terapijos sode toliau buvo prižiūrima ir puoselėjami pasodinti augalai, veja, buvo įrengta terasa, kad nuteistieji, besilankantys psichologinėje tarnyboje, galėtų pasidžiaugti įrengtu

jaukiu gamtos kampeliu, pajustų esamų augalų terapinį poveikų.

2015 metais, bendradarbiaujant su Valstybės įmone „Mūsų amatai“ bei UAB „Arvi“, į darbinę veiklą vidutiniškai buvo įtraukta apie 29,5 % nuteistųjų. Pasiektas įdarbinimo rodiklis atitiko planinio rodiklio reikšmę, kuri buvo nustatyta Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2015 metams. 2014 metams Kalėjimų departamento buvo nustatytas planinis Marijampolės pataisos namuose terminuotą laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų įdarbinimo nuo bendro nuteistųjų skaičiaus vertinimo kriterijus – 26 %, o 2014 metais buvo pasiektas 27,9 % rodiklis.

Bendradarbiaujant su Marijampolės suaugusiųjų mokymo centru ir Marijampolės profesinio rengimo centru pasiekta, kad šių centrų filialuose, esančiuose Marijampolės pataisos namuose, 2015 metais mokosi 492 nuteistieji.

Profesinio rengimo centre buvo mokoma aštuonių specialybių. Mokslo metų pradžioje priimta 252 mokinių. Profesinio rengimo centre mokoma tekintojo, suvirintojo elektra rankiniu būdu, elektros įrengimų remontininko, šaltkalvio-remontininko, šaltkalvio remontininko, ožinių ir tiltinių kranų mašinisto specialybių, siuvėjų ir statybininko apdailininko.

Suaugusiųjų švietimo centro pataisos namų skyriuje iki 2007 metų buvo organizuojamas tik pagrindinis ugdymas. Nuo 2007 metų jau pradėta mokyti pagal vidurinio ugdymo programą. Vidurinio išsilavinimo programą 2009 metais baigė devyni abiturientai. Nuteistųjų pageidaujančių mokytis mokymo centre išaugo, o vidurinio išsilavinimo įgijimas tapo ne tik pataisos namų administracijos statistikos, bet ir pačių nuteistųjų prestižo dalyku. 2015/2016 mokslo metus Suaugusiųjų švietimo centro pataisos namų skyriuje pradėjo 242 nuteistieji.

Mokslo metai	Mokinių skaičius	Įgijo pagrindinį išsilavinimą	Įgijo vidurinį išsilavinimą
2004/2005	68	10	-
2005/2006	75	20	-
2006/2007	99	12	-
2007/2008	99	15	-
2008/2009	121	11	9
2009/2010	131	21	9
2010/2011	122	22	14
2011/2012	183	13	18

2012/2013	223	30	10
2013/2014	218	27	16
2014/2015	213	20	20
2015/2016	242	-	-

Marijampolės pataisos namuose taikoma praktika, kai bendradarbiaujant su Marijampolės savivaldybe Marijampolės pataisos namų nuteistieji buvo įtraukti į mieste vykdomas tvarkymosi akcijas: „Žemės dienos“ proga pagamino ir kėlė inkilėlius paukščiams, dalyvavo akcijoje „Darom“, tavrkant Marijampolės miesto rekreacines teritorijas, ruošiantis miesto dienoms, dalyvavo miesto švarinimo darbuose, spalio mėnesio antroje pusėje, pagal tapusią tradiciją, pataisos namų nuteistieji tvarkė Marijampolės miesto kapines. Tokios praktikos prasmė yra ta, kad stengiamasi nuteistuosius priartinti prie visuomenės, parodant, kad jie yra tokie patys žmonės. Taip yra sudaromos sąlygos nuteistiesiems lengviau integruotis į visuomenę, atlikus laisvės atėmimo bausmę.

Tuo pačiu tikslu 2015 metais nuteistiesiems buvo organizuota eilė renginių, kuriuose dalyvauja visos Lietuvos gyventojai arba į renginius atvyko visumenės atstovai: „Gyvenimo meno“ draugijos atstovai vykdė sveikos gyvensenos užsiėmimus; organizuotas susitikimas su Kauno regiono Probacijos tarnybos atstovais dėl mediacijos taikymo, organizuotas jėgos trikovės Velykinis turnyras su Marijampolės galiūnų klubo atstovais; koncertavo grupė „Svaras 406“; organizuotas iškilmingas vasaros spartakiados atidarymas; organizuota mokslo metų pradžios šventė, kurioje dalyvavo Marijampolės suaugusiųjų mokymo centro bei Marijampolės profesinio rengimo centro atstovai bei pataisos namų mokiniai; nuteistieji laikė Konstitucijos egzaminą; organizuotas Kalėdinis nuteistųjų šachmatų turnyras; organizuotas gražiausiai Šv. Kalėdom papuoštos patalpos konkursas, apdovanoti nuteistieji užėmę prizines vietas; vyko susitikimas su šachmatų čempionu M. Šulskiu, kurio metu jis žaidė simultano partiją su 12 nuteistųjų; vyko grupės „Projektas kitokios“ koncertas.

PASKATINIMŲ IR PAŽEIDIMŲ 2003-2015 METAIS PALYGINIMAS

Metai	Nuteistųjų skaičius	Pažeidimų skaičius	Skirta nuobaudų	Atsisakymai eiti į skirtą būrį	Paskatinim
2003	1156	2653	2010	676	1450
2004	1134	3109	2434	597	1000
2005	1112	3568	2809	766	991
2006	1054	2514	2025	669	859
2007	917	2412	1970	451	573
2008	951	2350	2014	583	560
2009	1042	2249	1909	584	694
2010	1124	2360	2049	584	854
2011	1198	2405	2152	908	895
2012	1231	2513	2167	820	690
2013	1156	2468	2244	724	620
2014	1130	2619	2376	1065	680
2015	1076	2859	2593	1221	655

Siekiant užtikrinti tinkamą nuteistųjų priežiūrą ir apsaugą, o tuo pačiu ir užtikrinti stabilią kriminogeninę būklę pataisos namuose, 2015 metais buvo atlikti šie darbai:

1. Nuolat atliekamas įeinančių asmenų į pataisos namus patikrinimas. Taip pat atliekami netikėti įeinančių ir išėinančių asmenų patikrinimai – viso atlikta 98 tokie patikrinimai, patikrinta 1236 asmenys.

2. Pareigūnų instruktažų metu nuolat visiems pareigūnams kalbama dėl atsakomybės apie neteisėtus ryšius su nuteistaisiais, dėl bendravimo ypatumų, bendraujant su nuteistaisiais, nurodomi trūkumai, kurie nedelsiant turi būti šalinami. Šie nurodymai yra protokoluojami ir pareigūnams papildomai pateikiami susipažinimui.

3. Siekiant užkardinti uždraustų daiktų permetimus pareigūnai patruliavo tiek pataisos namų teritorijoje, tiek už jos ribų.

4. Siekiant užkardinti uždraustų daiktų patekimą per atsiųstus siuntinius bei korespondenciją nuteistiesiems, Kriminalinės žvalgybos skyriaus (KŽS) ar Apsaugos ir priežiūros skyriaus (APS) pareigūnas vykdamas tarnybą pirmame apsaugos poste visą nuteistųjų vardu gaunamą korespondenciją ir siuntas tikrina rentgeno aparatu. Siuntų patikrinimams buvo naudojami ir tarnybinis šuo, kuris apmokytas ieškoti narkotinių medžiagų, kinologė dirbanti su šiuo šuniu nuolat kelia savo kvalifikaciją.

5. Aptikus nuteistųjų turimų draudžiamų daiktų slėpimo vietas ir slėptuves, kurių pagalba bandoma perduoti draudžiamus daiktus, tai buvo fiksuojama techninėmis priemonėmis, ši medžiaga naudojama pareigūnų mokymams.

6. Transporto tikrinimo metu pagal atskirą nurodymą organizuojamas KŽS ir APS pareigūnų dalyvavimas detaliu transporto priemonės patikrinimui, palydint ją į produkcijos ar kitų medžiagų iškrovimo vietą. Kartą arba du per ketvirtį atliekami kontroliniai išvežamos produkcijos patikrinimai.

7. Siekiant užkardinti uždraustų daiktų patekimą per atvežamas nuteistiesiems prekes tikrinamos į nuteistųjų parduotuvę atvežamos prekės.

8. Pasireiškus naujiems uždraustų daiktų patekimo į pataisos namų teritoriją būdams, darbuotojų susirinkimų ir pareigūnų tarnybinių užsiėmimų metu pravedamas aiškinamasis darbas šia tematika.

9. Nuolat tvarkomos įrengtos gaudyklės, kurios skirtos vykdomiems permetimams sulaikyti, periodiškai tikrinamos inžinerinės – techninės priemonės ir šalinami pastebėti trūkumai bei diegiamos kitos priemonės nuteistųjų priežiūrai ir apsaugai užtikrinti.

11. Siekiant užtikrinti pareigūnų bei kitų asmenų saugumą bei vykdamas Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2014-05-15 įsakymu V-203 patvirtintą „Bausmių vykdymo sistemos personalo vidaus saugumo užtikrinimo priemonių planą“:

11.1. Tarnybos metu į lokalinius sektorius visad eina ne mažiau kaip du prižiūrėtojai;

11.2. Visi pareigūnai dirbantys priežiūroje yra aprūpinti radijo ryšio priemonėmis. 2015 metais papildomai nupirkta 20 radijo ryšio stotelių, 20 papildomų akumuliatorių radijo ryšio stotelėms.;

11.3. 2015 m. papildomai nupirkta 40 vnt. asmens apsaugai skirtų dujų balionėlių, 80 vnt. laikiklių dujų balionėliams.

11.5. 2015 m. papildomai nupirkti ir į budinčiąsias pamainas išduoti 28 vaizdo registratoriai.

11.6. Papildomai nupirkta 10 vnt. metalo ieškiklių, kurie padalinti budinčiosioms pamainoms, pasimatymų prižiūrėtojams, į priežiūros postus NR. 3, 6, bei areštiniėje.

11.7. Nuolat atliekami netikėti budinčiųjų apsaugos ir priežiūros pamainų patikrinimai

nakties metu - 2015 metais atlikta 118 patikrinimų. Šių patikrinimų metu užfiksuoti 43 atvejai, kai prižiūrėtojai netinkamai vykdė savo pareigas.

Per visą analizuojamą laikotarpį viena iš aktualiausių problemų, kaip ir 2014 metais, buvo bandymai perduoti nuteistiesiems turėti uždraustus daiktus, nors 2015 m. tokių atvejų užfiksuota žymiai mažiau, t. y. 207, kai 2014 metais užfiksuota 314 atvejų, kai buvo bandyta perduoti uždraustus daiktus, Už bandymą perduoti nuteistiesiems turėti draudžiamus daiktus sulaikyti 33 asmenys (2014 m. buvo sulaikyta 29 asmenys) ir perduoti Marijampolės AVPK pareigūnams, iš sulaikytų asmenų 2 perduoti dėl baudžiamosios atsakomybės taikymo, kadangi buvo sulaikyti bandant perduoti narkotines medžiagas.

Vienu iš pagrindinių uždraustų daiktų perdavimų būdų, kaip ir 2014 metais, išliko šaudymas iš suslėgtų oro patrankų iš pravažiuojančių automobilių. 2015 metais užfiksuota 138 atvejai, kai uždrausti daiktai į įstaigos teritoriją buvo šaunami suslėgto oro patrankomis iš pravažiuojančių automobilių, 2014 metais tokių atvejų fiksuota 217 atvejų. Iš pastebėtų šūvių buvo užkardinti tik 28 atvejai, 110 išauto paketo paimti nepavyko. Stengiantis užkardinti tokį būdą APS pareigūnai patruliavo gamybinėje zonoje, kur dažniausiai vykdomi permetimai, taip pat buvo patruliuojam sodų teritorijoje už įstaigos ribų. Kiekvienu atveju apie įvykdytus šūvius būdavo informuojamas Marijampolės AVPK budintis pareigūnas. Tačiau ne visada pavykdavo užkardinti permetimus, nes pagal turimą pareigūnų skaičių būdavo galima patruliavimui skirti tik du pareigūnus, dažnai nebūdavo skiriama nei vieno pareigūno, nors norint tinkamai užkardinti tokius atvejus reikėtų skirti mažaisiais 6 pareigūnus patruliuoti gamybinės zonos teritorijoje.

2015 metais užfiksuoti 54 atvejai (2014 m. – 79), kuomet asmenys paketus su uždraustais daiktais metė rankomis, iš jų 52 atvejai užkardinti. Vienas iš pagrindinių užkardintų atvejų 2015 m. buvo 2015-01-15 apie 1.10 val., Marijampolės pataisos namų pareigūnams pastebėjus, kad į įstaigos teritoriją buvo įmestas paketas su, kaip įtariama, uždraustais nuteistiesiems turėti daiktais – ant 19 - to nuteistųjų būrio kiemo tinklo buvo surastas ir paimtas permestas kelioninis krepšys, kuriame buvo narkotinė medžiaga (apie 1 kg svorio). Prižiūrėtojai pastebėjo iš įvykio vietos sprunkantį asmenį ir nedelsiant informavo Marijampolės apskrities vyriausiąjį policijos komisariatą (VPK). Pataisos namų darbuotojų atidumo ir akylumo dėka, Marijampolės policijai sekant dar karštais pėdsakais, sėkmingai pavyko sulaikyti sprunkančius įtariamuosius. Trys įtariamieji – Vilniaus apskrities gyventojai, gimę 1981 m., 1988 m. ir vienas nepilnametis (gimęs 1997 m.) pristatyti į Marijampolės apskrities VPK ir sulaikyti 48 val.

Analizuojamu laikotarpiu užfiksuoti 5 atvejai, kai uždraustus daiktus bandyta perduoti pasimatymų metu (iš jų 2 kartus buvo bandyta įnešti narkotines medžiagas), 2014 m. užfiksuoti 3 tokie atvejai.

Vienas iš problematiškiausių būdų, užkardiant uždraustų nuteistiesiems turėti daiktus, buvo bepiločių skraidyklių „dronų“ įskraidinami į pataisos namų teritoriją paketai. 2015 m. fiksuoti 9 tokie atvejai, 4 kartus numestus paketus pavyko paimti pareigūnams. Sprendžiant šią problemą buvo įdiegta dronų blokavimo įranga, kurios pagalba pastebėjus į teritoriją droną yra galimybė jį nutupdyti ir paimti. Po tokios įrangos įdiegimo dronų nutupdyti dar nepavyko, nors diegiant įrangą visų bandymų metu dronai buvo perimami.

Analizuojant uždraustų daiktų paėmimą iš nuteistųjų, pagrindinės problemos, kaip ir ankstesniais metais, išlieka neigiamą įtaką darančių nuteistųjų būriuose (13, 14, 15), drausmės grupės būriuose (20, 21), bei 9 - 12 (nuteistieji linę daryti nusikalstamas veikas mobiliųjų telefonų pagalba) būriuose. Daugiausia mobiliųjų telefonų ir SIM kortelių paimta būtent aukščiau

nurodytuose būriuose: 13 būryje – 170 telefonų, 14 būryje – 167 telefonai, 15 būryje – 111 telefonų, 20 - 21 būryje – 97 telefonai, 9 – 12 būriuose - 276 telefonai. Atsižvelgiant į šių būrių specifiką atitinkamai buvo planuojamas ir atliekamų kratų grafikas. Šiuose būriuose buvo atlikta daugiausia planinių bei neplaninių kratų: 13 būryje – 95, 14 būryje – 114, 15 būryje – 89, 9 - 12 būriuose – 238.

Minėtos problemos sprendimui 2015 metais pataisos namuose įrengta judriojo ryšio blokavimo sistema, buvo pasirašytas darbų priėmimo aktas ir judriojo ryšio blokavimo sistema pradėta eksploatuoti. Ši sistema blokuoja judrųjį ryšį dalyje pataisos namų teritorijos, tame tarpe ir minėtame būryje. Tikimasi, kad tai padės spręsti ar bent sumažinti šią problemą. Taip pat buvo išbandyta „dronų“ blokavimo įranga, kurią tikimasi įsigyti 2016 m.

Analizuojant duomenis apie paimtus uždraustus daiktus galima daryti išvadą, kad pagrindinė problema pataisos namuose išliko mobilus ryšio telefonai, SIM kortelės, bevielio ryšio modemai, alkoholis bei alkoholio raugas. 2015 metais viso paimta 1626 mobilus ryšio telefonai, t. y. 213 telefonų mažiau nei 2014 metais. Užkardintų telefonų procentas – 2015 m. buvo užkardinta 24 % mobilių telefonų, 2014 m. buvo užkardinta 34 % mobilių telefonų. Iš rastų ir paimtų telefonų 1186 buvo pas nuteistuosius, 440 – paimti užkardant.

Pastebėta, kad žymiai padidėjo paimto alkoholio raugo kiekis iš nuteistųjų: 2015 m. paimta 4481,5 l. alkoholio raugo, tuo tarpu 2014 metais paimta tik 3584,5 l alkoholio raugo. Beveik visas alkoholio raugas paimamas nuteistųjų gyvenamosiose patalpose, o ne gamybinėje zonoje, kaip būdavo ankstesniais metais. Daugiausia alkoholio raugo kaip ir įprasta paimta 3 – 7, 9 – 12 būriuose. Paimtas alkoholio kiekis išliko panašus: 2015 m. – 115,85 l., 2014 m. – 84,05 l. Taip pat pastebėta, kad žymiai padidėja alkoholio bei jo surogatų gamyba prieš naujuosius metus, todėl planuojant bei atliekant kratas šiuose būriuose visad atkreipiamas didesnis dėmesys dėl šių daiktų suradimo ir paėmimo.

Siekiant optimaliai užtikrinti nuteistųjų priežiūrą 2015 m. nuolat buvo susiduriama su problema, kad yra per mažai pareigūnų, dirbančių budinčiosiose priežiūros pamainose, t. y. vidutiniškai 15 prižiūrėtojų budinčiojoje priežiūros pamainoje. Atsižvelgiant į tai, kad pataisos namuose vidutinis nuteistųjų skaičius yra 1100, vienam prižiūrėtojui tenka prižiūrėti apie 73 nuteistieji. Pagal šiuo metu turimą etatų skaičių budinčiojoje pamainoje į mobiliuosius priežiūros postus gyvenamoje ir gamybinėje zonoje galima skirti 1 – 3 prižiūrėtojus. Toks prižiūrėtojų skaičius paskirtų į šiuos postus fiziškai negali užtikrinti tinkamos, kaip ir numatyta Laisvės atėmimo vietų apsaugos ir priežiūros instrukcijoje, nuolatinės nuteistųjų elgesio kontrolės jų buvimo vietose bei bausmių vykdymo režimo reikalavimų pažeidimų užkardymo, sudėtinga organizuoti ir atlikti kratas gyvenamojoje ir gamybinėje zonoje. Vykiant kratas numatytuose objektuose, praktiškai nėra vykdoma priežiūra kitose teritorijose, nėra įmanomas ir uždraustų daiktų permetimų užkardymas, nes patruliuojantys pareigūnai tuo metu dalyvauja kratose. 2016 m. ši problema dar labiau išryškės, nes nuo 2016 m. balandžio 1 d. įsigaliojus BVK 73 – 75 str. pakeitimams, pagal kuriuos bus ribojamas nuteistųjų pasivaikščiojimo laikas, t. y. nuteistieji beveik visą laiką bus rakinami gyvenamosiose patalpose, o drausmės grupės nuteistieji kameros tipo patalpose bus laikomi užrakinti nuolat. Todėl bus reikalingi papildomi priežiūros postai drausmės grupėje, bei didesniuose lokaliniuose sektoriuose, tačiau didesnis pareigūnų skaičius nėra numatytas.

Taip pat pažymėtina, kad būtina atsižvelgti ir į tai, kad lokaliniuose sektoriuose laikoma daug nuteistųjų, todėl prižiūrėtojams, vykdančiams tarnybą tiek stacionariuose, tiek mobiliuose

postuose, nėra saugu. Vykdomų priemonių (maitinimas, socialinės programos, laisvalaikio užimtumo organizavimas ir t. t.) metu atidarius lokaliųjų sektorių duris išeina 100 – 250 ar dar daugiau nuteistųjų, todėl ypatingo įvykio (nuteistųjų tarpusavio konfliktai, užpuolimo atveju, pabėgimai ir t. t.) metu jie nesugebėtų sulaikyti pažeidėjų, pasipriešinti ar pan. Po darbo valandų, kai įstaigoje lieka tik budinčioji pamaina, tokios situacijos būtų ypatingai pavojingos.

Analizuojant visus statistinius duomenis, galima daryti išvadas:

1. Būtina didinti priežiūros pareigūnų skaičių, vienoje budinčiojoje priežiūros pamainoje tarnybą turėtų vykdyti ne mažiau kaip 30 - 35 prižiūrėtojai;
2. Tikslinga didinti tiek stacionariųjų priežiūros postų tiek mobiliųjų priežiūros postų skaičių;
3. Masines priemones (sportiniai renginiai, koncertai ir t. t.), kurių metu išleidžiamas didelis skaičius nuteistųjų, organizuoti tik darbo dienomis, dienos metu ir dalyvaujant visiems tuo metu įstaigoje dirbantiems pareigūnams;
4. Nuteistųjų socialinių programų, laisvalaikio užimtumą organizuoti ir vykdyti taip, kad vienu metu iš lokaliųjų sektorių išeitų kaip įmanoma mažesnis skaičius nuteistųjų. Stengtis skirtingų lokaliųjų sektorių nuteistųjų programas vykdyti skirtingu laiku.
5. 2016 metais nemažinti kratų ir apėjimų skaičiaus 13, 14, 15, 20, 8 būriuose;
6. Vykdamas apėjimus bei kratas 3-17 nuteistųjų būriuose ypatingą dėmesį atkreipti ieškant alkoholio bei jo surogatų;
7. Bandant sumažinti uždraustų daiktų permetimus į pataisos namus, pastoviai organizuoti patruliavimus gamybinėje zonoje;
8. Nuolat atnaujinti turimą vaizdo stebėjimo ir įrašymo įrangą budinčiojoje dalyje;
9. Siekiant užtikrinti tinkamą nuteistųjų apsaugą bei užkardinti nuteistųjų pabėgimus, būtina įsigyti ir sumontuoti generatorių alternatyviam elektros energijos tiekimui.
10. Aiškintis nuteistuosius, kurie daro neigiamą įtaką būriuose kitiems nuteistiesiems, kurie organizuoja uždraustų daiktų patekimą į pataisos namus, taip pat kurie pataisos namuose gamina tokius daiktus patys, svarstyti tokius nuteistuosius būrių drausminėse komisijose, bei teikti pasiūlymus pataisos namų drausmės komisijai dėl tokių nuteistųjų tolesnio bausmės atlikimo.
11. Siekiant užtikrinti pareigūnų saugumą vykdomų kratų metu pagal galimybes dažniau naudoti vaizdo registratorius.

Marijampolės pataisos namuose pagal kompetenciją buvo 100 % užtikrintas Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir jos valdymo institucijų kovos su korupcija 2014-2015 metų programos ir jos įgyvendinimo priemonių plano ir Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir jam pavaldžių įstaigų bei valstybės įmonių kovos su korupcija programos įgyvendinimo 2015 metų priemonių plano vykdymas ir savalaikis informavimas apie įvykdytas priemones.

2015 metais Marijampolės pataisos namai kartu su Kalėjų departamentu prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir kitais partneriais sėkmingai užbaigė projekto “Prevenčinės grupės pareigūnų kvalifikacijos tobulinimas”, finansuoto iš Europos socialinio fondo, veiklas. Projektas buvo pradėtas 2013 metais, o 2015 metais buvo sėkmingai įvykdytos grafike numatytos veiklos. Projektas buvo sėkmingai užbaigtas, pasiekti visi projekte numatyti rezultatai. Projekto eigoje Prevenčinės grupės pareigūnai įgijo specifinių gebėjimų, kurių dėka galima užtikrinti tiek nusikalstamų veikų įkalinimo įstaigose prevenciją, tiek sudaryti sąlygas personalo saugumui ir pan.

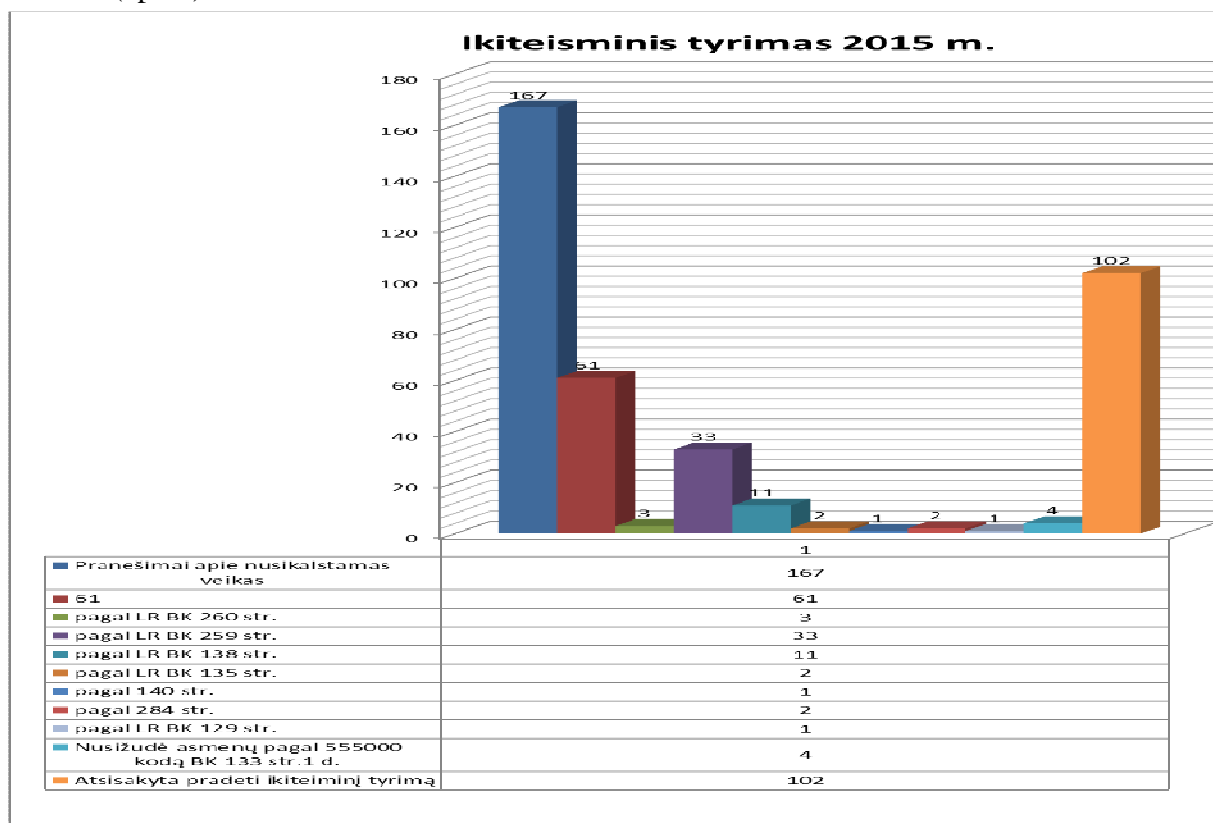
100 % įgyvendintos priemonės, numatytos personalo vidaus saugumo užtikrinimo priemonių plane. 2015 m. buvo pradėtas vienas ikiteisminis tyrimas dėl pasipriešinimo pataisos įstaigos pareigūnams pagal LR BK 286 str., kuris vėliau buvo nutrauktas nenustačius visų nusikaltimo sudėties elementų. Kriminalinės žvalgybos skyrius, pagal poreikį, aprūpintas vaizdo registratoriais (5 vnt.), įsigyta vienkartinių testų narkotinėms medžiagoms aptikti. 2015 m. iš KD gautas kriminalisto lagaminas su (įrankiais reikalingais nusikaltimo įvykio vietai fiksuoti.). Tarnybinėse Kriminalinės žvalgybos skyriaus patalpose įrengtos vaizdo stebėjimo kameros.

Marijampolės pataisos namuose per 2015 metus pataisos namuose gauta 166 pranešimų apie nusikalstamas veikas, iš kurių Marijampolės pataisos namuose pradėta 61 ikiteisminis tyrimas.

Dėl narkotinių psichotropinių medžiagų disponavimo ir platinimo pradėta 36 ikiteisminiai tyrimai, iš jų 34 ikiteisminių tyrimų pradėti dėl narkotinių medžiagų rastų pas nuteistuosius, 1 ikiteisminis tyrimas buvo pradėtas dėl siuntinyje rastų narkotinių medžiagų, 2 ikiteisminiai tyrimai pradėti dėl narkotinių medžiagų permetimo iš laisvės į pataisos namus. Per 2015 m. užfiksuota 18 atvejų kaip buvo įvykdyti permetimai su galimai narkotinėmis-psichotropinėmis medžiagomis į pataisos namus, iš jų 16 paketų permetusių į pataisos namus su narkotinėmis medžiagomis perduoti Marijampolės AVPK kur pradėti ikiteisminiai tyrimai pagal LR BK 260 str. 1 d.

Dėl nuteistųjų sužalojimų, pradėti 17 ikiteisminiai tyrimai. Dėl pasipriešinimo pataisos įstaigos pareigūnams pagal LR BK 286 str. pradėtas 1 ikiteisminis tyrimas. 4 ikiteisminiai tyrimai pradėti dėl asmens privedimo prie savižudybės. 1 ikiteisminis tyrimas perkvalifikuotas iš Asmens sunkaus kūno sužalojimo į tyrimą dėl nužudymo, 102 atvejais atsisakyta pradėti ikiteisminius tyrimus. (Pav. Nr. 1)

(1pav.)

Per 2015 m. pataisos namuose įvykdyti du sunkūs nusikaltimai:

- 2015-10-28 2015-10-25, apie 21.35 val., APS pareigūnas budėdamas kontrolės

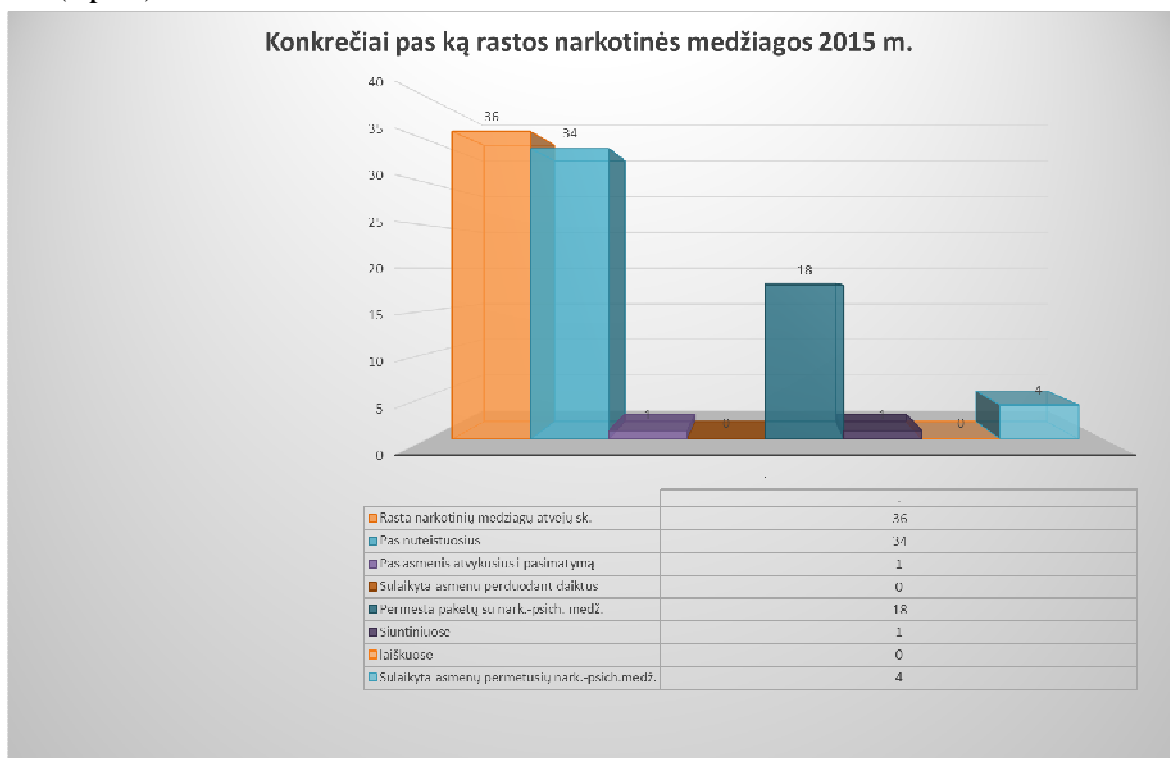
praleidimų poste Nr. 3, išgirdo 2-ojo lokalinio sektoriaus vartų skambutį ir atidaręs duris pamatė, kaip nuteistieji neša į Sveikatos priežiūros tarnybą be sąmonės, 5 būrio nuteistąjį P. P., gim.1965-08-04 su durtine žaizda krūtinėje. Nuteistasis P. P. nedelsiant buvo konvojuotas į VŠĮ „Marijampolės ligoninės suaugusiųjų priėmimo skyrių“, operuotas, paguldytas į reanimacijos skyrių. Pataisos namų Kriminalinės žvalgybos skyrius pradėjo ikiteisminį tyrimą pagal LR BK 22 str.1 d., 129 str.1 d. (pasikėsimo nužudyti).

▪ 2015-11-25 apie 18.45 val. į kontrolės praleidimų postą Nr. 2 kreipėsi nuteistasis E. B., kuris nurodė, kad ūkio skyriaus siuvyklos patalpose sužalojo kitą nuteistąjį Artūrą Buganauską. Nuteistasis A. B. skubiai konvojuotas į VŠĮ „Marijampolės ligoninę, vėliau konvojuotas į Kauno universitetines klinikas. Po keleto dienų nuteistasis A. B. mirė. Pataisos namų Kriminalinės žvalgybos skyrius pradėjo ikiteisminį tyrimą pagal LR BK 22 str.1 d., 129 str.1 d.135 str.1 d. vėliau perkvalifikuota į 129 str.1 d.

Taip pat esminių įvykių per 2016 m. turėjusių reikšmės pataisos namų kriminogenei būklei, buvo tai, kad įstaigoje per 2015 m. 4 nuteistieji nusizudė.

2015 m. užfiksuoti 18 atvejai, kaip permetimo būdu (iššovimai), buvo bandoma į pataisos namų teritoriją permesti narkotines medžiagas. Sulaikyti 4 piliečiai į pataisos namų teritoriją bandę įmesti narkotines medžiagas. Sulaikyta 1 pilietė, nuteistajam į pataisos namus atnešusi narkotinių medžiagų.

(2 pav.)

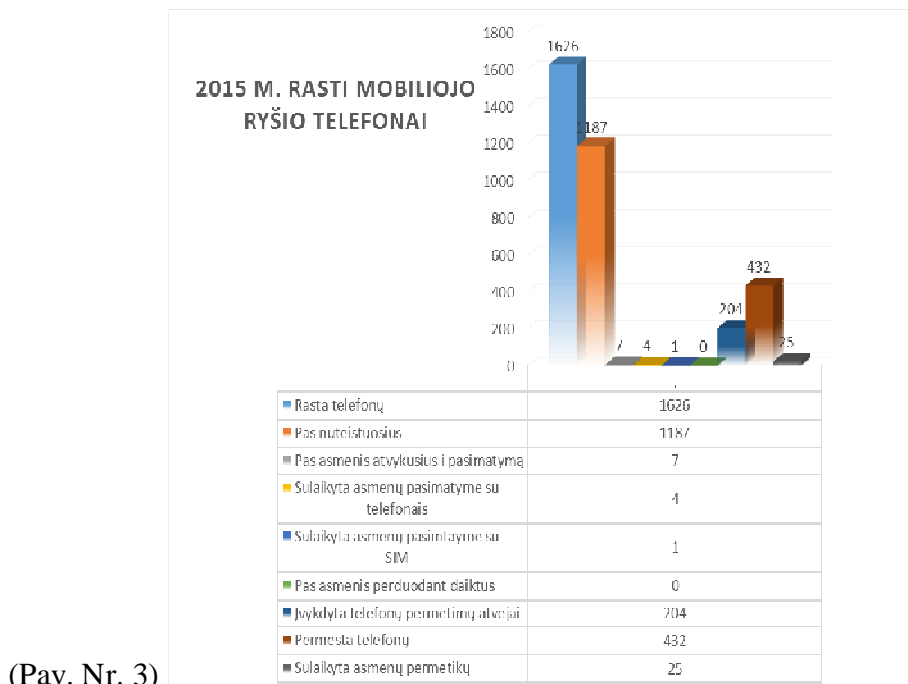
Narkotinių medžiagų kiekis Marijampolės PN palyginus 2015 m. su 2014 m. išlieka panašus. Dažniausiai nuteistųjų vartojama narkotinė medžiaga yra heroinas, išpopuliarėjus tarp nuteistųjų narkotinė medžiaga- kanapės ir jų dalys (Žolė), kurią daugiau vartoja nuteistieji priklausantys aukštesnei tarp nuteistųjų kasteje. Tai pat tarp nuteistųjų išpopuliarėjo sintetinė narkotinė medžiaga (purškalas ant tabako). Minėta narkotinė medžiaga nors ir labai pavojinga asmenų sveikatai, tačiau populiaru tapo tarp nuteistųjų, vien dėl to, kad nuteistųjų apsvaigusiu minėta narkotinė medžiaga patikrinimo metu, vienkartiniais šlapimo testais ši narkotinė medžiaga

neaptinkama.

Permetimų su narkotinėmis medžiagomis į pataisos namus per 2015 m. užfiksuota 18 atvejų. Iš paminėtų atvejų, užkardintas vienas permetimas su itin dideliu kiekiu narkotinių medžiagų, kada buvo bandyta permesti apie 1 kg. narkotinių-psichotropinių medžiagų:

2015-01-15 d. apie 1.18 val. į pataisos namų teritoriją nuo renovuojamo Sporto g. esančio gyvenamojo daugiabučio namo buvo įvykdytas paketo permetimas. Pataisos namų pareigūnams pavyko perimti minėtą paketą su galimai viduje esančia narkotine medžiaga. Taip pat buvo sulaikyti asmenys galimai įvykdę šio paketo permetimą. Pirminės apžiūros metu paketo su viduje esančia neaiškios kilmės medžiaga svoris 1 kg. Paimtos minėtos medžiagos bei sulaikyti asmenys perduoti Marijampolės AVPK pareigūnams, kur pradėtas ikiteisminis tyrimas pagal LR BK 260 str. 1 d.

Analizuojant visų įvykdytų į pataisos namus draudžiamų nuteistiesiems turėti daiktų (pav. Nr. 1) srautą į pataisos namus, pastebėta, kad Marijampolės pataisos namuose, pagrindinis draudžiamų nuteistiesiems turėti daiktų būdas yra permetimai (paketų peršovimai savadarbėmis patrankomis) į gamybinės zonos teritoriją iš Stoties gatvės, per pataisos namų apsauginę tvorą, esančią Sporto gatvėje, per ten esančius bendrabučius, kurie ribojasi su Marijampolės PN, iš transporto kiemo, priklausančio pataisos namams, per ten esančius garažus ir iš šalia esančių sodų bendrijos teritorijos. 2015 m. buvo užfiksuoti 204 atvejai kaip į pataisos namus buvo įvykdyti paketų permetimai su uždraustais nuteistiesiems turėti daiktais. Iš minėtų 204 atvejų rasta ir paimta paketuose 432 mobiliųjų telefonų, 15vnt. internetinės prieigos modemų, 18 paketų su viduje esančiomis narkotinėmis medžiagomis, 11 paketų su alkoholiu. 4 asmenys buvo sulaikyti įvykdę narkotinių medžiagų peršovimus į pataisos namus, kurie perduoti Marijampolės AVPK, jų atžvilgiu pradėti ikiteisminiai tyrimai pagal LR PK 260 str. 1d., taip pat 27 asmenų sulaikyta įvykdžiusių mobiliųjų telefonų permetimus, kurie taip pat perduoti Marijampolės AVPK dėl administracinės teisės pažeidimo protokolo surašymo ir jų nubaudimo (pav Nr. 3)

(Pav. Nr. 3)

Taip pat pagal turimus kriminalinės žvalgybos duomenis narkotinių medžiagų patekimo į pataisos namus būdas yra ilgalaikių pasimatymų su nuteistaisiais metu, kai artimieji (dažniausiai

sugyventinės ir žmonos) kūno ertmėse nuteistiesiems gabena narkotines-psichotropines medžiagas. 2015 m. užfiksuotas vienas atvejis kaip nuteistajam buvo bandyta perduoti draudžiamus daiktus, šiuo būdu. Šiuo būdu narkotinių medžiagų patekimo į pataisos namus užkardymo problema yra tai, kad į pasimatymus atvykstant nuteistųjų artimieji nuteistiesiems kūno ertmėse gabena narkotines medžiagas, dažniausiai būna pamokyti kaip elgtis, kad nesukelti jokio pareigūnams įtarimo, be to pataisos namų pareigūnai atlieka tik asmenų turimų daiktų apžiūrą, jų asmens kratas, O kūno ertmėse esančius nuteistiesiems turėti daiktus išorinės apžiūros metu aptikti neįmanoma. Tokia apžiūra galima tik turint tikslių kriminalinės žvalgybos duomenų ir iš karto pradėjus ikiteisminį tyrimą. Tai yra vienas patikimiausių narkotinių medžiagų patekimo į pataisos namus būdų.

Dar vienas narkotinių medžiagų patekimo būdas yra nuteistiesiems siunčiami su drabužiais bei banderolės su spauda. 2015 m. užfiksuotas 1 atvejis kaip tokiu būdu buvo bandyta siųsti siuntinį su viduje esančiomis paslėptomis narkotinėmis-psichotropinėmis medžiagomis. 2015 m. nebuvo aptikta narkotinių medžiagų nuteistiesiems atsiųstuose laiškuose.

Taip pat pagal gautus kriminalinės žvalgybos duomenis, vienas naujesnių narkotinių medžiagų patekimo į pataisos namus būdų yra, kai nuteistiesiems išvykus etapu į policijos komisariatų areštines, ten jie gauna perdavimus su rūbais, kuriuose būna paslėptos narkotinės medžiagos. Pagal turimus duomenis policijos komisariatų areštinėse gaunami siuntiniai ar perdavimai su rūbais yra mažiau tikrinami, todėl nuteistieji įsigudrino tokiu būdu gabenti narkotines medžiagas į pataisos namus. Grįždami etapu atgal į pataisos namus, nuteistieji dažniausiai areštinėse gautas narkotines medžiagas slepia kūno ertmėse, tokiu būdu narkotinės medžiagos patenka pataisos namus.(pav. Nr. 2)

Atliktos analizės metu nustatyta, kad šiuo metu vienas dažniausių uždraustų nuteistiems daiktų patekimo į pataisos įstaigą būdas yra, kai asmenys naudodami metalinius balionus su suspaustu oru ir prie jo pritaisę apie vamzdį (savadarbę patranką), uždraustus daiktus (telefonus su jų priedais, alkoholį bei narkotines-psichotropines medžiagas) peršauna į pataisos įstaigos teritoriją. Tai dažniausiai daro iš važiuojančių transporto priemonių. Tokius draudžiamų daiktų patekimo būdus naudoja Marijampolės miesto Kauno, Sporto bei Stoties gatvėse kurios siejasi su pataisos namų teritorija. Paketai dažniausiai įkrenta į gamybinės zonos teritoriją, kurią dėl dydžio ir gamybinių pastatų bei dirbančių nuteistųjų kiekio, labai sudėtinga sukontroliuoti. Taip pat problema yra tai, kad asmenys vykdantys permetimus iš sodų teritorijos, šioje teritorijoje yra sunkiai pastebimi. Be to prie pat pataisos įstaigos tvoros netrukdomai gali privažiuoti automobiliai, kuriais važiuojantys asmenys, vykdantys uždraustų daiktų peršovimus savadarbėmis patrankomis į pataisos namų teritoriją, įvykdę permetimą gali greitai ir nepastebimai pasišalinti. Pagal turimą informaciją paskutiniu metu asmenys, vykdantys uždraustų daiktų peršovimus, uždraustus daiktus į pataisos namų teritoriją peršauna tamsiu paros metu ir iš tolesnio atstumo, todėl tokius permetimus vaizdo stebėjimo kameromis neįmanoma pastebėti. Kadangi minėti uždraustų daiktų peršovimai vykdomi daugiausiai iš automobilių, sulaikyti tokius asmenis itin sunku, be to paties automobilio, iš kurio buvo vykdomas uždraustų daiktų permetimas, sulaikyti pataisos namų administracija neturi teisės. Taip pat 2015 m. keletas atvejų užfiksuota kaip nuteistiesiems draudžiami daiktai pateko panaudojant skraidykles „Dronus“. Tik turint informacijos apie planuojamą permetimą ir organizavus pasalas kartu su Marijampolės apskrities vyriausiojo policijos komisariato pareigūnais, tokie automobiliai ir juose važiuojantys asmenys gali būti sulaikyti. Siekiant užkardinti uždraustų daiktų permetimus į pataisos namų teritoriją pastoviai yra

vykdomas ne nuolatinio pobūdžio Marijampolės AVPK ir Pataisos namų pareigūnų patruliavimas už pataisos namų teritorijos ribų.

Siekiant užkardinti uždraustų daiktų patekimą į pataisos įstaigą bendradarbiaujant su Marijampolės apskrities policijos komisariato pareigūnais yra vykdomas policijos pareigūnų patruliavimas kartu su Marijampolės pataisos namų pareigūnais automobiliais aplink pataisos namus, taip pat užfiksavus automobilius vaizdo stebėjimo kameromis, iš kurių vykdomi uždraustų daiktų peršovimai į pataisos įstaigą, jų duomenys (valstybiniai numeriai, spalva, markė) pranešama policijos pareigūnams patruliuojantiems aplink įstaigą, jog ateityje, pastebėjus minėtus automobilius, į juos būtų atkreiptas didesnis dėmesys, būtų patikrinti ir pan. Automobilių, kuriais vykdomi uždraustų daiktų į pataisos namus permetimai identifikaciniai požymiai, valstybiniai numeriai pastoviai perduodami Marijampolės AVPK, filmuota medžiaga perduodama į Marijampolės AVPK, jog minėti automobiliai ir juos vairuojantys asmenys būtų dažniau tikrinami prevenciniais tikslais.

Dėl asmenų, vykdančių permetimus ir nuteistiesiems gabenančių uždraustus daiktus, yra pastoviai bendradarbiaujama su Marijampolės apskrities AVPK pareigūnais, siekiant nustatyti jų tapatybes ir kitą su tuo susijusią informaciją. Šiuo tikslu yra renkama analizuojama, bei kaupiama gaunama informacija, apie asmenis, organizuojančius narkotinių medžiagų patekimą į pataisos namus, jų platinimą, bei asmenis, padedančius vienaip ar kitaip vykdyti šias nusikalstamas veikas. Šių nusikalstamų veikų organizavimu daugiausiai užsiima organizuotų nusikalstamų grupuočių lyderiai, bei aktyvūs jų nariai, taip pat pataisos įstaigoje neformaliai egzistuojančių grupuočių lyderiai ir jų nariai.

Per 2015 m. pataisos namuose iš viso rasta ir paimta medžiagų pripažintų narkotinėmis ir psichotropinėmis medžiagomis 788,9812 gramų, kurių grynas kiekis 248,5626 gramai.

Alkoholio kiekis pataisos namuose per 2015 m. išlieka panašus kaip ir 2014 m. Didesnį alkoholio surogatų poreikį lemia, tai kad nuteistiesiems yra lengviau pasigaminti alkoholio surogatus ir juos vartoti nei gauti narkotinių medžiagų, kurios kainuoja daug daugiau nei kainuotų pasigaminti alkoholio surogatus (brogą), todėl daugiau linkstama prie svaiginimosi alkoholiu. Taip pat didesnį alkoholio poreikį pataisos namuose lėmė Šv. Kalėdų bei naujųjų metų šventės. Per 2015 m. užfiksuoti 11 atvejų kaip į pataisos namus buvo įvykdyti permetimai su alkoholiniais gėrimais.

Kaip ir ankščiau taip 2015 m. Marijampolės PN gaunama duomenų, apie nuteistuosius, kurie mobilus ryšio telefonais vykdo sukčiavimus, prisistatydami policijos pareigūnais, už tariamai padarytus artimų šeimos narių autoįvykius ar kitus teisės pažeidimus, išvilioja iš žmonių įvairias pinigų sumas. Dėl tokių atvejų bendradarbiaujant su policijos komisariatais, nuolat nuteistųjų būriuose atliekamos kratos, siekiant nustatyti asmenis, vykdančius sukčiavimus mobilus ryšio telefonais ir surasti jų turimus mobilus ryšio telefonus su sim kortelėmis. Taip pat gauta abipusio pasitikėjimo principu informacijos, kad nuteistieji vis daugiau tarpininkauja, bendrai vykdo nusikalstamas veikas kartu su kitose įkalinimo įstaigose atliekančiais nuteistaisiais (Šiaulių tardymo izoliatorius, Alytaus pataisos namai). Taip pat pagal turimus duomenis nuteistieji pereina prie sukčiavimų kurie susiję su internetine bankininkyste, siekiant iš piliečių išgauti prisijungimo duomenis ir juos gavus paimant nukentėjusių vardu kreditus iš bankų, o gautus pinigus pervedant į nuteistųjų pažįstamų asmenų sąskaitas. Be to gauta duomenų, apie tai jog nuteistieji taip pat sukčiauja užsienio valstybėse, kur bando apgaule išviliooti pinigus iš rusakalbių asmenų už neva padarytus jų artimųjų autoavarijas ir kitus nusikaltimus. Taip pat atsirado nauja

sukčiavimo banga pasinaudojant internetinėmis svetainėmis Autogidas, Autoplius ir kt. skelbimų svetainėmis, nuteistieji visokiausiais būdais įdeda skelbimus su fotonuotraukomis, ir iš piliečių susiviliojusių parduodamomis transporto priemonėmis ar kitu turtu pervedinėja į nuteistųjų nurodytas banko sąskaitas pinigines perlaidas-kaip avansus, užstatus ir pan.

Šio pobūdžio nusikalstamos veikos yra vienas iš pagrindinių dėmesio objektų. Dėl šių nusikalstamų veikų bei juos vykdančių asmenų yra renkama, analizuojama, bei gaunama informacija, siekiant išaiškinti šiomis nusikalstamomis veikomis užsiimančius asmenis, jų organizatorius, juos profilaktuoti, keisti jų gyvenamąją aplinką bei esamus draugus, taip siekiant užkardinti šių nusikaltimų vykdymą. Taip pat pagal atskirus paklausimus dėl tokių vykdymų nusikalstamų veikų informacija perduodama policijos komisariatams bei Lietuvos kriminalinės policijos biurui. Marijampolės pataisos namai imdamiesi prevencijos nusikalstamų veikų užkardinimui, nuteistuosius galimai užsiimančius tokių nusikalstamų veikų vykdymu yra sukongcentravusi į vieną 8-tą būrį, kur nuteistieji dažnai yra tikrinami dėl galimo narkotinių medžiagų vartojimo, šiame būryje vykdomi nuolatiniai būrio patikrinimai patruliuojant pareigūnams, dažniau atliekamos kratos siekiant paimti mobiliuosius telefonus ir pan. 2015 metais pataisos namuose įrengta judriojo ryšio blokavimo sistema, buvo pasirašytas darbų priėmimo aktas ir judriojo ryšio blokavimo sistema pradėta eksploatuoti. Ši sistema blokuoja judrųjį ryšį dalyje pataisos namų teritorijos, tame tarpe ir minėtame būryje. Dauguma galimai neteisėtomis veikomis užsiimančių nuteistųjų už padarytus pažeidimus baudžiami, pervedant juos iš paprastosios grupės į drausmės grupę, bei talpinami į kameros tipo patalpas iki 6 mėnesių, ir tik tokiu būdu įmanoma bent minimaliam laikotarpiui užkirsti kelią nuteistųjų daromoms nusikalstamoms veikoms.

2015 m. Marijampolės PN Kriminalinės žvalgybos skyriaus pareigūnai atliko 169 tarnybinius tyrimus, dėl nuteistųjų įvykdytų vidaus tvarkos taisyklių pažeidimų.

Marijampolės pataisos namai yra įtraukti į įstaigų sąrašą, greta kurių bus įstaigti Pusiaukelės namai. 2015 metais Marijampolės pataisos namuose buvo numatytos patalpos, kuriose veiks Pusiaukelės namai. 2016 metais bus atliktas patalpų paprastas remontas ir Pusiaukelės namuose įsteigtas Socialinės integracijos skyrius pradės veikti.

Pagal Laisvės atėmimo vietų įstaigų modernizavimo programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 740, yra patvirtintas investicinis projektas, rekonstruojant Marijampolės pataisos namų nuteistųjų gyvenamojo korpuso patalpas iš bendrabučio tipo į kamerų tipo. Projekto įgyvendinimo pabaiga numatyta 2016 metais. Pagal darbų atlikimo sutartį, darbai turi būti atlikti iki 2016-09-30 su galimybe vieną kartą pratęsti 3 mėnesiams. Tikimasi, kad darbai bus atlikti reikiamu laiku, jei tam įtakos neturės prasidėjęs teisminis procesas dėl darbų viešojo pirkimo.

2. Teisingumo ministerijos misija

Sudaryti teisinės prielaidas Lietuvai tapti konkurencinga žmogaus teises ir laisves užtikrinančia valstybe.

Įstaigos strateginis tikslas

03.01 Siekti, kad bausmių sistema būtų taupi ir veiksminga.

3. Kalėjimų departamento strateginio veiklos plano elementai:

03.001 programa - Bausmių sistema (valstybės biudžeto lėšos);

03.001 programa – Bausmių sistema (asignavimų valdytojo pajamų įmokos)

3.1. programos tikslo pavadinimas ir kodas

<p>01 Kurti modernią bausmių vykdymo sistemą</p> <p>3.2. programos uždavinio pavadinimas ir kodas</p> <p>01.02 Vykdyti veiksmingą nuteistųjų socializaciją ir rehabilitaciją</p> <p>01.03 Užtikrinti laisvės atėmimo vietų optimalią veiklą bei modernizuoti jų infrastruktūrą ir veiklos metodus</p> <p>3.3. programos priemonės pavadinimas ir kodas</p> <p>01.02.01 Teikti nuteistiesiems socialinę ir psichologinę pagalbą</p> <p>01.03.01 Vykdyti saugų ir veiksmingą laisvės vietų valdymą</p> <p>01.03.02 Vykdyti laisvės atėmimo vietose laikomų asmenų išlaikymą, priežiūrą ir materialinį aprūpinimą</p> <p>01.03.05 Teikti teisės aktų nustatytas mokamas paslaugas nuteistiesiems ir komunalines paslaugas Pravieniškių gyvenvietai</p>

4. Įstaigos vykdomų priemonių įgyvendinimo aprašymas

Priemonei „**Teikti nuteistiesiems socialinę psichologinę pagalbą**“ pagal planą panaudota 334,0 tūkst. Eur. Priemonei priskiriamos su Socialinės rehabilitacijos skyriaus ir Psichologinės tarnybos darbuotojais susijusios išlaidos - tai šių darbuotojų darbo užmokesčio ir socialinio draudimo išlaidos. Šiai priemonei vykdyti skirti 26 Socialinės rehabilitacijos skyriaus ir 3 Psichologinės tarnybos etatai. Šių darbuotojų darbo užmokesčiui išleista 274,9 tūkst. Eur bei sumokėta 69,1 tūkst. Eur soc. draudimo lėšų.

Vykdamt šią priemonę, įstaigos metiniame veiklos plane buvo numatyta parengti teismui 400 dėl lygtinio atleidimo nuo bausmės ar lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos taikymo, tačiau išvadų buvo parengta tik 313, kadangi 2015-09-01 įsigaliojus BVK pakeitimams, remiantis 138 str., pataisos įstaigos Psichologinė tarnyba išvadų teismui dėl lygtinio atleidimo nuo bausmės ar lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos neteikia.

Metiniame veiklos plane buvo numatyta priemonė „Vykdyti pakartotinio nusikalstamumo mažinimo programas“ ir nustatyta vertinimo reikšmė - Taikant pakartotinio nusikalstamumo progostinę metodiką „OASys“ ištirta ne mažiau kaip 550 nuteistųjų. Vertinimo reikšmė buvo planuota pagal 2014 metus. Metų bėgyje dėl pakartotino nusikalstamumo buvo atlikta 299 tyrimų. Tam reikšmės turėjo tai, kad 2015 metais sumažėjo nuteistųjų skaičius, kad dalis nuteistųjų apskritai atsisakė dalyvauti tokiaime tyrime, kad dalis būrių viršininkų išėjo iš darbo, o naujai priimti – nebuvo apmokinti vykdyti šį tyrimą.

Priemonei „**Vykdyti saugų ir veiksmingą laisvės atėmimo vietų valdymą**“ metams skirta 3345,5 tūkst. Eur. Tai su įstaigos valdymu susijusios išlaidos. Priemonės planas įvykdytas 100 procentų. Didžiąją dalį šių išlaidų sudarė įstaigos darbuotojų darbo užmokestis (2343,7 tūkst. Eur) ir socialinio draudimo išlaidos (677,3 tūkst. Eur). 2015 m. pakankamai daug lėšų net 109,7 tūkst. Eur panaudota pareigūnų uniforminės aprangos įsigijimui bei pagal taikos sutartis kompensacijoms už neišduotas uniformų dalis apmokėti. Likusias, žymiai mažesnes išlaidas, sudarė ryšio paslaugos, transporto išlaikymas, komandiruotės ir kvalifikacijos kėlimas bei įvairių kitų prekių ir paslaugų įsigijimas.

Priemonei „**Vykdyti laisvės atėmimo vietose laikomų asmenų išlaikymą, priežiūrą ir materialinį aprūpinimą**“ metams skirta ir panaudota 1407,7 tūkst. Eur. Priemonė įvykdyta. Šių išlaidų pagrindą sudarė prekių ir paslaugų pirkimo išlaidos – 1237,6 tūkst. Eur, iš jų didžiąją dalį sudarė nuteistųjų maitinimo (451,8 tūkst. Eur) ir komunalinės paslaugos (583,4 tūkst. Eur), bei

ūkinio aptarnavimo nuteistųjų brigados darbo užmokesčio išlaidos (135,7 tūkst. Eur). Be to 30,3 tūkst. Eur išleista nuteistųjų išmokoms ir kelionės išlaidoms į namus apmokėti.

Priemonei „**Teikti teisės aktų nustatytas mokamas paslaugas nuteistiesiems ir komunalines paslaugas Pravieniškių gyvenvietai**“ skirta ir panaudota 106,2 tūkst. Eur. Už jas pirktas ilgalaikis turtas, skirta lėšų transporto išlaidoms, ilgalaikio materialiojo turto remontui. Pirkti įvairių prekių, paslaugų, kitų prekių, apmokėta už kitas išlaidas. Vykdomos priemonės lėšomis įsigyta ilgalaikio turto už 14,9 tūkst. Eur. Pirkti kompiuterinės technikos, virimo katilas, krūmapjovė, oro kondicionierius, pusautomatis įrenginys, seifas, metalinės daiktų spintelės, skirtos nuteistųjų daiktams laikyti.

Priemonei „**Vykdyti laisvės atėmimo vietų modernizavimo strategiją**“ panaudota 334,3 tūkst. Eur, iš jų 13,7 tūkst. Eur sumokėta UAB „Ugira“ už nuteistųjų gyvenamo korpuso rekonstrukcijos projektavimo darbus bei 276,5 tūkst. Eur pagal sutarties sąlygas sumokėtas avansas UAB „Vilungė“ už rekonstrukcijos darbus. Taip pat sumokėtas 43,3 tūkst. Eur avansas UAB „Krasta Auto Vilnius“ už specialųjį konvojavimo automobilį.

Metiniame veiklos palne buvo numatyta, kad 2015 metais bus atidaryti Pusiaukelės namai prie Marijampolės pataisos namų ir juose bus apgyvendinta 20 nuteistųjų. Ši veikla finansuojama iš 2009-2014 m. Norvegijos fimanasinio mechanizmo, todėl užsitęsė remonto darbų viešojo pirkimo vertinimas agentūroje, dėl ko remonto darbai patalpose, kuriose bus įrengti Pusiaukelės namai, buvo pradėti tik 2016 m. sausį.
